Samen voor een veilige, groene en recreatieve IJsselmeerdijk

Intentieverklaring voor de realisatie van een vooroever voor en een aantrekkelijke fietsroute over de IJsselmeerdijk.

PROVINCIE FLEVOLAND

gemeente Lelystad

gemeente dronten

Natuur dichtbij HETFLEVOLANDSCHAP

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

WATERSCHAP ZUIDERZEELAND
UW WATERSCHAP

De partijen:

- Gedeputeerde Staten van Flevoland, hierbij op grond van een door hen verleend ondertekeningsmandaat rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer H. Hofstra, hierna te noemen "de provincie";

- Gemeente Dronten, hierbij op grond van een door hen verleend ondertekeningsmandaat rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer G. Veldhoen;

- Gemeente Lelystad, hierbij op grond van een door hen verleend ondertekeningsmandaat rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer L. Baaten;

- De minister van Infrastructuur en Waterstaat, handelend in de hoedanigheid van bestuursorgaan en als rechtsgeldige vertegenwoordigers van de Staat der Nederlanden, gezeteld te Den Haag, namens dezen de directeur Netwerkmanagement Midden Nederland, mevrouw M. Nauta, hierna te noemen "Rijkswaterstaat";

- Stichting Het Flevo-landschap, rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer B. Huisman;

- Waterschap Zuiderzeeland, hierbij op grond van een door hen verleend ondertekeningsmandaat rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer T. Vereijken;

Overwegen:

1. De IJsselmeerdijk voldoet niet aan de waterveiligheidsnorm en moet daarom voor 2050 versterkt worden. Deze versterking wordt uitgevoerd in de periode 2020 – 2027.

2. Waterschap Zuiderzeeland is verantwoordelijk voor de dijkversterking en wil deze versterking uitvoeren op een duurzame wijze, met sterke aandacht voor biodiversiteit en in samenwerking met gebiedspartners.

3. Waterschap Zuiderzeeland werkt aan de verkenningsfase van de versterking van de IJsselmeerdijk. Eén van de mogelijkheden waarop deze versterkingsopgave kan worden uitgevoerd, is door het aanleggen van een vooroever. Hiermee ontstaat de meekoppelkans om nieuwe natuur te realiseren langs de IJsselmeerdijk (ca. 10 km); hetgeen tevens een positieve bijdrage kan leveren aan de doelstelling van het IJsselmeer om te komen tot een 'Toekomstbestendig Ecologisch Systeem' (TBES).

4. Het IJsselmeer kent een flinke opgave op het gebied van waterkwaliteit, biodiversiteit en natuurontwikkeling. Overheden en natuurorganisaties hebben vergelijkbare ambities om de water- en natuurkwaliteit van het IJsselmeer te verbeteren en de biodiversiteit te vergroten en zoeken naar projecten om hun natuurambities te realiseren.

5. De IJsselmeerdijk leent zich goed voor wandel- en fietsrecreatie, maar is in de huidige situatie daar niet optimaal voor ingericht. Provincie en gemeenten zoeken naar mogelijkheden om aantrekkelijke recreatieve routes tot stand te brengen.

6. Uit de verkenning van kansrijke alternatieven voor de dijkversterking blijkt de aanleg van een vooroever (een zachte landwaterovergang) voor de dijk het meest effectieve en duurzame alternatief te zijn (voorkeursalternatief). Een vooroever lost zowel de hele dijkversterkingsopgave ter plekke op en kan daarnaast een

flinke bijdrage leveren aan de natuurdoelen voor het IJsselmeer. Een vooroever brengt dynamiek in het gebied, er is meer te beleven, waarmee ook vanuit recreatie dit alternatief de voorkeur heeft.

7. Een vooroever met een basale ecologische inrichting lijkt financierbaar vanuit het landelijke Hoogwaterbeschermingsprogramma. Voor een optimale ecologische inrichting is aanvullende financiering nodig. Voor het succesvol verwerven van aanvullende financiering is steun van gebiedspartners voor het vooroever-alternatief heel belangrijk.

8. De besluitvorming over het voorkeursalternatief voor de dijkversterking ligt bij Waterschap Zuiderzeeland. Waterschap Zuiderland hecht sterk aan draagvlak voor dit voorkeursalternatief bij gebiedspartners en omgeving. Partijen werken vanaf het begin van de Verkenning IJsselmeerdijk samen in een Ambtelijke en Bestuurlijke Begeleidingsgroep.

9. Provincie, gemeenten en Rijkswaterstaat zijn verantwoordelijk voor één of meer van de te nemen besluiten die nodig zijn voor de realisatie van de vooroever en de daarbij te volgen besluitvormingsprocedure.

10. Partijen zien kansen voor aanvullende financiering vanuit regio, Rijk of Europa om bovenstaande recreatie en natuurdoelen en ambities te realiseren.

11. In de bestuurlijke begeleidingsgroep (BBG) van het project Versterking IJsselmeerdijk van 13 december 2021 is uitgesproken dat partijen zich gezamenlijk willen inzetten voor het realiseren van de vooroever~~, waarbij de ecologische plusvariant de doelstelling is~~. Afgesproken is om hierover een intentieverklaring te ondertekenen. Ook de intentie om de recreatiemogelijkheden te verbeteren is opgenomen in deze verklaring. Met deze intentieverklaring worden het gezamenlijke belang benoemd en de gezamenlijke inzet en afspraken omschreven.

Spreken de volgende intenties uit:

Zich in te spannen voor de aanleg en inrichting van een vooroever voor de IJsselmeerdijk in het IJsselmeer om daarmee de IJsselmeerdijk te versterken en de aanleg en inrichting van een fietspad op de IJsselmeerdijk. Daarbij is het de bedoeling om de natuurwaarden en biodiversiteit maximaal te versterken, de recreatiemogelijkheden te bevorderen en de ecologische kwaliteit van het IJsselmeer te verbeteren. In plaats van een klassieke dijkverzwaring en -verhoging streven partijen ernaar om zo, over een lengte van circa 10 km, een ondiepe strook van circa 60 hectare waternatuur in te richten voor vissen, vogels en andere flora en fauna. Deze oplossing zorgt zowel voor een dijk die voldoet aan de normen voor waterveiligheid als voor vergroting van de natuurwaarden en biodiversiteit en mogelijkheden voor de beleving daarvan. Het betreft een vooroever vanaf de Ketelbrug tot aan Flevo Marina, met uitzondering van een zone direct om de Maximacentrale en Flevokust.

Gezamenlijke afspraken:

1. De partijen spannen zich maximaal in om, ieder vanuit zijn reguliere taak en verantwoordelijkheid, datgene te doen wat nodig is om de vooroever en een fietspad te realiseren (o.a. vergunningprocedures, wijziging bestemmingsplannen).

2. De partijen zoeken intern en extern naar mogelijkheden voor de financiering van de meekoppelkansen, waaronder een gebiedsgebonden bijdrage en een PAGW-bijdrage. Daarbij wordt de uiteindelijke aanvraag van een PAGW-bijdrage later

nog afgewogen, rekening houdend met andere Flevolandse projecten zoals Markerwadden 2. Voor de inzet van deze bijdragen komt er nog een aantal besluitvormingsmomenten, zoals:

a. besluitvorming in de regio over de PAGW-projecten die vanuit de regio aangedragen worden bij het Rijk voor de 3e tranche;
b. vastleggen van gebiedsgebonden bijdragen aan het project IJsselmeerdijk in samenwerkingsovereenkomsten met afspraken over de financiering, risico-verdeling en rollen in de planuitwerking, de realisatie en het beheer en onderhoud.
c. vaststellen van het Projectbesluit en Milieueffectrapport voor de Versterking van de IJsselmeerdijk aan het einde van de Planuitwerkingsfase van dit project.

3. De partijen dragen dit project actief en positief uit in hun invloedsfeer om het verkrijgen van de benodigde aanvullende financiering te bevorderen. Het sluiten van deze intentieverklaring draagt hieraan bij doordat hieruit blijkt dat een vooroever en een fietspad gedragen worden door de gebiedspartners.

4. De partijen zorgen gezamenlijk voor heldere afspraken over de rolverdeling in het beheer en onderhoud van de vooroever en het fietspad.

5. De ecologisch optimale inrichting van de vooroever wordt in de planuitwerking zo uitgewerkt dat die geen extra belemmering voor bestaande en toekomstige ontwikkelingen uit de kustvisie van gemeente Lelystad vormt met betrekking tot economie, recreatie, ~~en~~ energieopwekking en doortrekking van de N23.

6. Partijen dragen ieder hun eigen kosten.

7. Deze intentieverklaring is niet afdwingbaar. Bij verschillen van mening vindt onderling overleg plaats tussen Partijen.

Specifieke afspraken per partij:

- Waterschap Zuiderzeeland voert de versterking van de IJsselmeerdijk uit binnen de (financiële) kaders van het Hoogwaterbeschermingsprogramma met duurzaamheid en biodiversiteit als belangrijke uitgangspunten vanuit zijn biodiversiteits- en klimaatagenda. Zuiderzeeland spant zich in voor:
  - het realiseren van een vooroever, waarbij de basis gefinancierd wordt vanuit het Hoogwaterbeschermingsprogramma;
  - het verkrijgen van aanvullende financiering voor een ecologisch optimale inrichting van de vooroever;
  - het coördineren van de samenwerking met gebiedspartners om de vooroever tot een succes te maken;
  - het realiseren van het fietspad bij het vervangen van het huidige beheerpad op de IJsselmeerdijk.

- Provincie Flevoland werkt samen met Partijen aan een natuur-inclusieve provincie waarbij de inzet is om bestaande natuur te beschermen en nieuwe natuur te ontwikkelen en de biodiversiteit te vergroten. Vanuit dat doel spant provincie Flevoland zich in voor:
  - het, samen met het waterschap, verkrijgen van aanvullende financiering vanuit landelijke programma's, waaronder in ieder geval de 3e tranche van de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW);
  - een gebiedsgebonden financiële bijdrage aan de vooroever voor een optimale ecologische inrichting;

- het actief ondersteunen van het waterschap bij het verkrijgen van landelijke en Europese subsidies voor de optimale ecologische inrichting van de vooroever;
- het procedureel mogelijk maken om de aanleg van een futenrustgebied (Windplan Blauw) en de aanleg van de vooroever te realiseren.

- Provincie Flevoland heeft in haar mobiliteitsplan als doel: 'Een goed onderhouden, aantrekkelijk, bewegwijzerd recreatief netwerk'. Vanuit dat doel zet de provincie zich in voor:
  - het opwaarderen van het beheerpad naar een fietsvriendelijke en veilige fietsroute voor recreatief medegebruik en stelt hiervoor een bijdrage beschikbaar;
  - het actief ondersteunen van het waterschap bij het verkrijgen van landelijke en Europese subsidies of fondsen voor het verbeteren van de belevening, de culturele en recreatieve waarden van de fietsroute.

- Gemeente Lelystad positioneert zich als kuststad en hoofdstad van de Nieuwe Natuur en ziet op dit traject kansen voor het versterken van de natuur en de recreatie. Gemeente Lelystad zet zich specifiek in voor een betere verbinding tussen stad en water. Specifiek voor dit project spant gemeente Lelystad zich in voor een goede fietsovergang bij de Klokbekerweg en zoekt hiervoor naar beschikbare middelen. Gemeente Lelystad ziet geen rol voor zichzelf met betrekking tot het beheer van de vooroever.

- Gemeente Dronten heeft beleid op biodiversiteit in voorbereiding, waarbij in het begin van projecten al wordt bekeken hoe de biodiversiteit versterkt kan worden. Gemeente Dronten spant zich specifiek in voor het opnemen van de IJsselmeerdijk met vooroever in de Ecologische Hoofdstructuur door het op te nemen in het nieuwe Ecologische Landschapsplan. Daarnaast spant de gemeente zich in voor de realisatie van recreatieve voorzieningen langs het te realiseren fietspad en zoekt hiervoor naar beschikbare middelen.

- Rijkswaterstaat is beheerder van het IJsselmeer en de A6 die beide grenzen aan de IJsselmeerdijk. Rijkswaterstaat werkt aan het gezonder maken van het ecologisch systeem van het IJsselmeer en zoekt daarbij naar zachte landwaterovergangen en het creëren van ondieptes. Rijkswaterstaat heeft baat bij zo min mogelijk hinder voor het verkeer op de A6 en de Ketelbrug als gevolg van de dijkversterking. Een buitendijkse versterking met een vooroever komt hier het beste aan tegemoet. Vanuit het belang van de ecologie van het IJsselmeer en voorkomen van hinder voor het verkeer op de A6 zet Rijkswaterstaat zich in voor:
  - het verkennen van de mogelijkheden om zand en ander bodemmateriaal vanuit het IJsselmeer (bijvoorbeeld verdieping vaargeulen) tegen reële vergoedingen beschikbaar te stellen voor de aanleg van de vooroever;
  - om, samen met het waterschap, zich in te zetten voor het verkrijgen van aanvullende financiering vanuit landelijke programma's, waaronder in ieder geval de 3e tranche van de PAGW.

- Stichting Het Flevo-landschap is beheerder van natuurgebied Kamperhoek grenzend aan de IJsselmeerdijk en heeft als doel de natuurwaarden en biodiversiteit in Flevoland te vergroten. Het Flevo-landschap heeft veel kennis van natuurontwikkeling en goede contacten met andere natuurorganisaties. Vanuit die positie zet Het Flevo-landschap zich in om:
  - het waterschap naar vermogen te ondersteunen bij de realisatie van de vooroever met benodigde kennis.
  - actief te bevorderen dat ook de andere natuurorganisaties in Flevoland (Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer) zich achter het vooroever-alternatief scharen.

Ondertekening

Provincie Flevoland
Vertegenwoordigd door:
Lelystad, ## maart 2022

Gemeente Dronten
Vertegenwoordigd door:
Dronten, ## maart 2022

Gemeente Lelystad
Vertegenwoordigd door:
Lelystad, ## maart 2022

Rijkswaterstaat Midden-Nederland
Vertegenwoordigd door:
Lelystad, ## maart 2022

Stichting Het Flevo-landschap
Vertegenwoordigd door:
Lelystad, ## maart 2022

Waterschap Zuiderzeeland
Vertegenwoordigd door:
Lelystad, ## maart 2022